

رمان برگزیده پکا

آمده است: توجه هستی‌شناسانه داستان به فرهنگ جامعه ایران در وضعیت موجود، انسجام و استحکام ساختار روایی داستان و توفیق آن در بهم پیوستن اجزای سازنده متن بدون حضور محسوس نویسنده و دخالت مستقیم او، تأکید بر فردیت ممتاز شخصیت‌ها و عرصه رنده داستان و گزینش مضمونی شکل گرفته از مسایل مبتلا به در جامعه و آرایه داستانی به گونه‌ای که رشد و تحول شخصیت‌های داستان را بر اساس تقابل شخصیت‌ها با یکدیگر و با موقعیت تاریخی آنان به روشنی باز نماید.

علیرضا زرگر، مدیرعامل پکا نیز گزارشی از روند شکل‌گیری این جایزه، اهداف آن و برنامه‌های آن برای سال‌های آینده ارائه کرد و افزود: این کار جزو برنامه‌های اولیه پکا بود که به دلیل نبود توان مالی، متوقف ماند و سرانجام با حرکت فرهنگی یک بانوی خیر و اختصاص مبلغ یک میلیون تومان برای این جایزه، این برنامه شکل گرفت.

آنکاه، دکتر حق‌شناس، عضو هیئت‌داوران، درباره نیاز انسان مدرن به رمان سخن گفت و افزود: جهان جدید به مقتضای سرشت انسان مدار و بی‌فردطلبش چشم به راه زایش نسل نوینی است که بیش از همه قائم به ذات باشد و متکی به خرد خام خود، و خطرپذیر و حاضر به گسستن از گذشته باشد. چنین نسل نوینی از انسان، انسانی نامتناهی، البته نمی‌تواند در قالب‌های کهن صورت‌بندد و بیابد و به بار بنشیند.

حق‌شناس رمان و داستان نورا را به صرف فارغ بودن از سنت‌های دیرین قالبی دانست که فرد آدمی در آن فرصت می‌یابد آزادانه از الگوهای خود ساخته با مسئولیت خود پیروی کند.

کامران فانی، عضو دیگر هیئت‌داوران، نیز در سخنان خود به تاریخچه جایزه‌های ادبی جهان و مشکلات داوری آن و سپس وضعیت جوایز ادبی در ایران پرداخت و گفت: جوایز ادبی هیچ‌گاه وضع به سامانی در ایران نداشته است. مسئله اصلی در جوایز ادبی، داوران هستند. جایزه ادبی باید با نقد ادبی همراه باشد و مبنای درست جوایز ادبی، نقد ادبی است.

فانی همچنین با نگاهی به چگونگی و جایگاه جوایزی چون نوبل، کنکورد، پولیتزر و بوکر افزود: البته نوع دیگر جایزه هم جایزه مردم است که با خرید و استقبال خود از یک کتاب، به آن می‌دهند.

وی در پایان راجع به تأثیر جایزه ادبی در شکوفایی ادبیات، به خصوص ادبیات داستانی سخن گفت.

اولین دوره مراسم اهدای جایزه بهترین رمان سال، مهرگان، در مؤسسه پکا و با حضور دکتر عطاءالله مهاجرانی، احمد مسجدجامعی و تنی چند از مسؤولان این وزارتخانه و با حضور گسترده نویسندگان و علاقه‌مندان عرصه ادبیات، روز چهارشنبه ۲۷ مهرماه برگزار شد.

دکتر مهاجرانی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در رابطه با اهمیت جوایز ادبی گفت: جوایز ادبی باعث رشد و شکوفایی در این حوزه خواهند شد. البته جوایز نباید فقط در حوزه زبان محدود بماند. باید در عرصه‌های دیگر ادبی نیز جوایزی همچون مهرگان ترتیب داده شود.

وی افزود: وزارتخانه‌ها در ایجاد ارتباط نزدیک با اهالی فرهنگ محدودیت‌های زیادی دارند، اما نهادهای غیردولتی این مشکلات را ندارند. دکتر مهاجرانی تأکید کرد: در عرصه فرهنگ نباید فقط منتظر بود و به جوایز دولتی اکتفا کرد.

وی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: دولت باید همیشه در حاشیه اراده ملی قرار بگیرد و به نخبگان که برگزیدگان ملت هستند و به ویژه کسانی که به کار خلاقه می‌پردازند بهایی خاص بدهد.

مهاجرانی درباره ظرفیت فرهنگی کشور تصریح کرد: ایران کشوری تمدن‌ساز بوده است. در پشت سر ما خیام، فردوسی، سعدی، ابوالعلی سینا و... قرار دارند. این سابقه نشان می‌دهد که کشور ما ظرفیت زیادی برای بروز استعدادها دارد، اما از این ظرفیت‌ها استفاده نمی‌شود. در صورتی که سایر ممالک که از پیشینه‌ای درخشان هم برخوردار نیستند از تمام ظرفیت‌های خود استفاده می‌کنند.

در این مراسم، هیئت‌داوران ضمن تقدیر از اثر داستانی تعلیق، نیمه غایب نوشته حسین ستاپور را برنده لوح تقدیر بهترین رمان سال ۱۳۷۸ اعلام کرد. این جایزه توسط احمد محمود به وی اهدا شد.

در بیانیه هیئت‌داوران که توسط کریم امامی، دبیر هیئت‌داوران قرائت شد ضمن جمع‌بندی نظرات داوران متشکل از کریم امامی، ثریا قزل‌ایاغ، حسن میرعبادینی، دکتر علی محمد حق‌شناس، عنایت سمیعی، کامران فانی و قرخ امیر فریاری درباره دلایل شایستگی نیمه غایب برای دریافت جایزه مهرگان،

عنوان «یا حافظ یک معماست؟» گفت: خود حافظ گفته است که وجود ما معمایی است حافظ. ماجرای پایان‌ناپذیر حافظ، ماجرای زندگی است، نه فقط یک زندگی در یک دوره کوتاه بلکه زندگی بشریت. این معما، معمای ملت ایران و تاریخ است و حافظ سخنگوی قوم ایرانی و وجدان ناآگاه وی است.

دکتر محمد فشارکی طی سخنانی با عنوان «سعدی و حافظ» گفت: حافظ چون فکر می‌کرد که در زمینه غزل نمی‌تواند با سعدی برابری کند مسایل و موضوع‌های مختلف را در آن وارد کرده و با توجه به کلمات و صور خیال و استعار کلمات، طرحی نو در انداخته است.

نصرالله امامی، اصغر دادبه و سلیم نیساری در سخنان خود با عنوان «شناخت مفاهیم و حل مشکلات غزل‌های حافظ»، «بلبل صبا یا بلبل سحر» و «دفتر دیگرسانی‌ها در غزل‌های حافظ» به بررسی غزل‌های حافظ از جنبه‌های مختلف پرداختند.

بهرروز ثروتیان، صالح حسینی و عبدالرسول خیراندیش سخنرانان دیگری بودند که طی سخنانی با عنوان «تاریخ در آینه غزل حافظ»، «تفسیر بی‌تی از حافظ بر اساس قرائت جدید» و «ترک شیرازی گذری و نظری در وضع ترکان در عصر حافظ» ابعاد دیگری از اشعار حافظ را مورد بررسی قرار دادند.

در ادامه میزگردی با عنوان داشته‌ها و بایسته‌های حافظ‌شناسی، با حضور دکتر سلیم نیساری، دکتر اصغر دادبه، علی اصغر محمدخانی و کورش کمالی برگزار گردید که طی آن کارنامه حافظ‌پژوهی در سال ۱۳۷۸ مورد بحث و بررسی قرار گرفت و بر توجه به پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری در مورد حافظ در بیست سال گذشته تأکید شد. هم‌چنین ضرورت توجه کیفی به آثار منتشر شده در مورد حافظ مورد تأکید قرار گرفت.

در پایان این مراسم، در آرامگاه حافظ، مراسم شب شعر و موسیقی برگزار گردید که طی آن، صدرا ذوالریاستین، نصرالله مردانی، قاسمیان و زبردست اشعاری در مدح و منقبت مولای متقیان و نیز حافظ قرائت کردند و گروه موسیقی سیمرخ نیز برنامه موسیقی عرفانی خویش را اجرا نمود.

لازم به ذکر است که ۳۰۰ تن از هنرمندان جوان شیراز، در روز حافظ «نقشی از حافظ» را در فضای حافظیه بر بوم‌های خود رقم زدند و ضمن بازدید رایگان دوستداران حافظ از حافظیه به کسانی که غزلی از حافظ را از حفظ خواندند، هدایایی اهدا شد.